

Comisiynydd
Cenedlaethau'r
Dyfodol
Cymru

Future
Generations
Commissioner
for Wales

Taith tuag at

Gymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

1: Datblygu sgiliau, cynyddu cyfleoedd a pharchu ein statws fel cenedl ddwyieithog

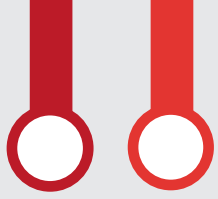
2: Cynorthwyo pobl i ymgysylltu â diwylliant yn eu gwaith bob dydd, gan ddangos ein pobl broffesiynol ddiwylliannol ar eu gorau

3: Defnyddio ymyriadau diwylliannol a ieithyddol i fynd i'r afael â materion cymdeithasol ehangach

4: Defnyddio diwylliant a'r Gymraeg i sbarduno newid economaidd ac amgylcheddol

5: Galluogi ein dinasyddion i gyrchu ac ymgysylltu â'u diwylliant hwy eu hunain a diwylliannau eraill

Comisiynydd
Cenedlaethau'r
Dyfodol
Cymru

**Future
Generations**
Commissioner
for Wales

Taith tuag at

Gymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Yn y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r
Dyfodol, diffinir y nod hwn fel

*“cymdeithas sy'n hyrwyddo a gwarchod
diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg
ac sy'n annog pobl i gyfranogi
yn y celfyddydau a chwaraeon a
gweithgareddau hamdden.”*

Diffinio'r nod

Mewn datganiad enwog dywedodd Mahatma Gandhi bod “diwylliant cenedl yn bodoli yng nghalonnau ac eneidiau ei phobl.”

Mae'r celfyddydau a diwylliant yn bwysig i'n holl fywydau. O fod yn aelod o'ch clwb chwaraeon lleol, i ymweld â'r theatr yn ystod y penwythnos, neu ganu mewn côr, mae'r celfyddydau a diwylliant yn gwneud ein bywyd yn werth ei fyw. Yng Nghymru, mae cysylltiad cryf rhwng diwylliant â'n treftadaeth a'r iaith Gymraeg; dyna sydd yn ein gwneud yn unigryw.

Yn ystod adegau o galedi, fodd bynnag, gellir camdehongli'r celfyddydau a diwylliant fel rhywbeth 'braf i'w gael' neu hyd yn oed fel moethusrwydd – pan fydd tystiolaeth yn dangos bod gwerthfawrogi'r celfyddydau a chreadigrwydd yn fanteisiol i'n llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol. Mae ymchwil hefyd yn awgrymu y bydd creadigrwydd ar ben y rhestr fel y sgil fwyaf dymunol ar gyfer y dyfodol. Mae angen mwy o gymorth traws sector i hybu cyfranogiad mewn, ac ymgysylltiad â diwylliant, yn cynnwys y celfyddydau, chwaraeon

a gweithgareddau oriau hamdden, yn ogystal â'r Gymraeg. Mae mynediad cyfartal i'r celfyddydau felly'n hollbwysig ar gyfer cyflawni'r nod hwn. Drwy hybu a gwarchod ein diwylliant a'n treftadaeth, rydyn ni'n dod i werthfawrogi eu rôl fel mecanweithiau ar gyfer newid cymdeithasol a'u potensial ar gyfer cyflawni ffyniant a chydnerthedd. Defnyddir diwylliant yn y ddogfen hon fel term sy'n cwmpasu archifau, celfyddydau, iaith, llyfrgelloedd, amgueddfeydd, chwarae a chwaraeon.

Astudiaethau achos

Trwy'r ddogfen hon fe welch nifer o adroddiadau sy'n berthnasol i'r pwnc. Os rydych yn gweld y symbol hwn cliciwch ar y ddolen i ddarllen y stori.

Diffinio'r nod

Ble i ffocysu gweithredu wrth gyfrannu at y nod hwn

Hybu a gwarchod y Gymraeg.

[\(Gweler Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, pwnc taith 1: Cynorthwyo'r Gymraeg\).](#)

Hybu a gwarchod diwylliant a threftadaeth, gan werthfawrogi eu rôl fel mecanweithiau ar gyfer y dyfodol.

[\(Gweler Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, pwnc taith 3: Diwylliant fel mecanwaith ar gyfer newid\).](#)

Hybu a gwarchod diwylliant a threftadaeth, gan werthfawrogi eu potensial i gyflawni ffyniant a chydnerthedd.

[\(Gweler Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, pwnc taith 4: Diwylliant yn galluogi ffyniant a chydnerthedd\).](#)

Annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, chwaraeon a gweithgareddau oriau hamdden, a gwerthfawrogi creadigrwydd.

[\(Gweler Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, pwnc taith 2: Gwerthfawrogi Creadigrwydd\).](#)

Annog sefydliadau i sicrhau bod y celfyddydau, chwaraeon a gweithgareddau oriau hamdden ar gael i bawb.

[\(Gweler Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, pwnc taith 5: Diwylliant ar gael i bawb\).](#)

Gofynion statudol eraill sy'n berthnasol i'r nod hwn

Mae'n ofynnol i **gyrff cyhoeddus** lynu wrth y ddeddfwriaeth sy'n eu cwmpasu ac unrhyw gytundeb a wnaethpwyd rhyngddynt hwy a Llywodraeth Cymru neu eu Corff a Noddir.

Pasiwyd **Mesur y Gymraeg** gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn 2011, gan sefydlu Safonau'r Gymraeg. Gellir cael mwy o wybodaeth ar [wefan Comisiynydd y Gymraeg](#).

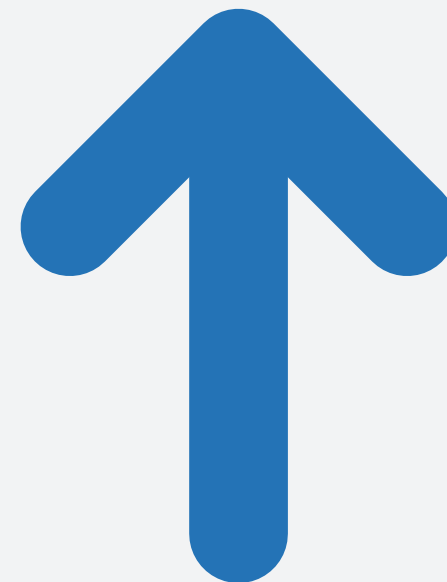
Mae rhai o'r camau a'r gweithrediadau a awgrymir yn y ddogfen hon yn unol â Safonau'r Gymraeg, felly dylai gyrff cyhoeddus yng Nghymru fod yn eu cyflawni eisoes - caiff y camau a'r gweithrediadau hyn eu hamlygu mewn oren gyda'r symbol 'St'. Mae rhai o'r camau, tra'n ymddangos fel rhai sy'n cyd-fynd ag ethos y safonau, yn gofyn i gyrff cyhoeddus fynd gam ymhellach gan wneud mentrau iaith a chyfleoedd yn rhan annatod o'u sefydliad.

Galluogwyr

Mae cyflawni'r nod hwn yn **fwy tebygol o ddigwydd...**

- Pan fydd strategaeth genedlaethol a lleol yn bodoli.
- Pan fydd sefydliadau'n deall sut i fanteisio i'r eithaf ar asedau fel llyfrgelloedd, cyfleusterau chwarae, amgueddfeydd, orielau, cyfleusterau chwaraeon, sefydliadau celf ac adeiladau hanesyddol.
- Pan fydd yna ddealltwriaeth o botensial creadigrwydd (yn arbennig ymhlith pobl broffesiynol ddiwylliannol) i gynorthwyo newid mewn llunio polisi a'r gymdeithas ehangach.
- Pan fydd datblygiad busnes mewn trefi a dinasoedd yn cael ei adeiladu o gwmpas eu cynnig diwylliannol.
- Pan fydd partneriaethau arloesol ar gael sy'n caniatáu i ddiwylliant fod yn fwy gweladwy mewn bywyd bob dydd, er enghraifft cysylltu'r agendau diwylliannol ac iechyd.
- Pan fydd prosiectau o'r gorffennol yn dangos effaith hirdymor buddsoddi mewn diwylliant ac iaith.

Analluogwyr

Mae cyflawni'r nod hwn yn **llai tebygol o ddigwydd...**

- Pan na fydd dealltwriaeth neu werthfawrogiad o gyfraniad diwylliant a'r Gymraeg i ganlyniadau ehangach a'r agenda atal.
- Pan fydd cymorth yn un tymor byr neu ariannu ar gyfer prosiectau yn cael ei gyfyngu gan amser, neu pan fydd prosiectau peilot yn lleihau'r cyfle ar gyfer effaith parhaol.
- Pan fydd tystiolaeth neu arwyddion yn gyfyng ar gyfer 'profi' gwerth ac effaith.
- Pan fydd gweithgareddau diwylliannol a ieithyddol yn digwydd mewn seilos.
- Pan na fydd darlun llawn o asedau diwylliannol lleol yn bodoli (yn cynnwys adeiladau, mannau agored a phobl) a phan na fydd cysylltiad rhyngddynt â darpariaeth amcanion ehangach.

Comisiynydd
**Cenedlaethau'r
Dyfodol**
Cymru

**Future
Generations**
Commissioner
for Wales

Taith tuag at

**Gymru â diwylliant bywiog lle
mae'r Gymraeg yn ffynnu**

2: Gwerthfawrogi Creadigrwydd

Cynorthwyo pobl i ymgysylltu â diwylliant yn eu
gwaith bob dydd, gan ddangos ein pobl broffesiynol
ddiwylliannol ar eu gorau

Diffinio'r mater

Gall bod yn greadigol yn y gweithle sbarduno cynhyrchiant yn ogystal â chynorthwyo llesiant meddyliol y rhai a gyflogir. Dywedir bod cwmnïau a gweithwyr sy'n ymgysylltu â chelfyddyd yn adrodd bod boddhad cwsmeriaid [40% yn uwch](#), [30% o gynnydd](#) mewn cynhyrchiant, a [36% o gynnydd](#) mewn perfformiad cyffredinol.

Mewn astudiaeth IBM ddiweddar datgelodd 1,500 o Brif Swyddogion Gweithredol mai creadigrwydd yw'r un sgil bwysicaf i arweinwyr. Mewn

astudiaeth ar barodrwydd gweithlu a gynhaliwyd gan y Bwrdd Cynadleddau, dywedodd 97% o gyflogwyr bod creadigrwydd o bwys cynyddol. Mae arfer creadigol yn annog arbrofi ac arloesi drwyddi draw mewn sefydliadau tra bo arweinwyr creadigol yn mentro'n fwy gofalus, yn darganfod syniadau newydd, ac yn dal i arloesi wrth arwain a chyfathrebu. Gallwn feithrin hyn drwy ein gweithlu diwylliannol yng Nghymru (p'un ai ydynt yn cael eu cyflogi gan y Sector Cyhoeddus ai peidio) a hynny er lles pawb.

Synergedd a chysylltiad â theithiau eraill

Taith tuag at Ymgyfraniad

Pwnc 3: Effaith a chyfleu ymgyfraniad

Gwneud **Newidiadau** Syml

Partneriaethau

Rydych yn datblygu prosiectau newydd gyda'r rhai hynny â chysylltiadau â'r gymuned.

e.e. [Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili / Rhaglan Gyfuno](#)
[Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen](#) a'r [prosiect Inside Out](#) - yn cynorthwyo oedolion i wireddu potensial drwy ddulliau diwylliannol drwy weithio'n gyntaf gyda grwpiau cymunedol i adnabod angen.

Sgiliau

Rydych yn annog timau staff creadigol i gofrestru gyda Chaerdydd Greadigol, Gogledd Cymru Greadigol neu Dde Orllewin Greadigol.

<https://www.creativecardiff.org.uk/cy>

Rydych yn mapio sgiliau cyfredol creadigol a diwylliannol eich staff.

Llesiant staff

Anogwch eich staff i gofrestru ar gyfer, a defnyddio eu cerdyn llyfrgell ddi-dâl gan ddarparu gwybodaeth hygyrch am yr hyn sydd gan y llyfrgell i'w gynnig.

e.e. [Llyfrgelloedd Sir Gaerfyrddin](#)

Bod Yn Fwy Anturus

Polisi

Buddsoddwch yn niwylliant eich sefydliad drwyddi draw nid yn unig yn y portffolio diwylliannol.

Sicrhewch fod pob tîm diwylliannol yn gweithio gyda'i gilydd (er enghraifft y celfyddydau, twristiaeth, chwaraeon, treftadaeth, llyfrgelloedd) i annog cydweithio yn hytrach na chystadleuaeth o fewn y meysydd hyn, ac wedyn ceisiwch ehangu cydweithio ar draws eich sefydliad.

Gwerthfawrogwch bobl broffesiynol ddiwylliannol a phobl o'r trydydd sector a'u talu'n ddigonol am eu hamser.

Cadwch dystiolaeth o lesiant

a chanlyniadau eraill o raglenni a phrosiectau diwylliannol, a hyrwyddwch hwynt i gynorthwyo ymwybyddiaeth ac amlygrwydd effaith ehangach diwylliant yn lleol i drwytho dylunio a chyflwyno polisi gwasanaethau eraill, ac yn genedlaethol.

Adeiladwch iaith a diwylliant a hanes Cymru i mewn i raglenni sefydlu, a rhaglenni datblygu proffesiynol parhaus.

Datblygwch a chyflwynwch gynnwys Cymraeg ar gyfer podlediadau, sain, realiti rhithwir a realiti estynedig i'w ddatblygu a'i gyflwyno i sicrhau nad yw'r iaith yn cael ei gadael ar ôl yn y datblygiadau technolegol diweddaraf.

Adolygwch ofynion

biwrocraidd eich cynlluniau rhoi grantiau bach, i sicrhau nad ydynt yn gweithredu fel rhwystr, a'u bod yn gymesur â'r swm y gofynnwyd amdano.

Sicrhewch eich bod yn darparu gofod ar gyfer pobl broffesiynol greadigol, megis siopau gwag, desgiau y gellir eu rhannu, a sefydlu polisi i gynorthwyo hyn.

Sicrhewch fod eich dogfennau tendro'n briodol ar gyfer gwaith sy'n cael ei gaffael, er mwyn caniatáu gofod ac amser ar gyfer hyblygrwydd a meddwl yn greadigol.

e.e. Partneriaeth [Addo / Cyngor Dinas Abertawe](#) i edrych yn wahanol ar brosesau tendro ar gyfer gwaith creadigol.

Bod Yn Fwy Anturus

Ystyriwch sut y gellir gwireddu manau creadigol amlswyddogaethol (yn cynnwys manau gwyrdd) drwy'r broses gynllunio ar gyfer datblygiadau newydd ac ailddatblygu neu adfer manau sy'n bodoli eisoes.

e.e. <http://www.arts.wales/arts-in-wales/ideas-people-places/confluence>

e.e Creu manau yng nghanol y dref ar gyfer datblygu sgiliau a chreadigrwydd yn Llandudno <https://youtu.be/UADAGoeNepA>

Ystyriwch sut y gall dysgu diwylliannol amlswyddogaethol a chanolfannau manwerthu gael eu datblygu fel rhan o gynlluniau adfer canol trefi a dinasoedd.

e.e. Gweithiodd **Cyngor Wrecsam** gyda Chyngor y Celfyddydau i ailddatblygu'r hen farchnad dan do yn ganolfan ddiwylliannol tra'n cadw stondinau'r farchnad a datblygu mwy o weithgaredd cymunedol a phêl droed.

<https://www.typawb.cymru/>

Partneriaethau

Datblygwch waith gydag unigolion creadigol/ sefydliadau creadigol i hybu gwaith presennol mewn dull creadigol ac ymgysylltwch â rhanddeiliad gwahanol, i sicrhau bod dulliau newydd o hybu gwasanaethau a chynnyrch yn cael eu datblygu mewn dull creadigol i gysylltu mewn ffyrdd gwahanol â chymunedau ac unigolion.

Bod Yn Fwy Anturus

Byddwch yn rhan o gydweithredu arloesol rhwng y sector diwylliannol a sefydliadau eraill i ennill gwell dealltwriaeth o weithgaredd diwylliannol ac effaith, rhannu arbenigedd, cynorthwyo meddwl creadigol ac ysbrydoli dulliau newydd o weithio, er enghraifft drwy gyfnewid staff, secondiadau.

e.e. [Amgueddfa Manceinion](#) drwy bartneriaeth yn rhannu sgiliau gyda'r **Bwrdd Iechyd**.

Macsimeiddiwch fannau ar gyfer gweithgaredd diwylliannol a thrwy gyfrwng y Gymraeg drwy bartneriaethau a sefydliadau diwylliannol eraill a'r trydydd sector perthnasol.

Sgiliau

Darparwch gyfleoedd gwirfoddoli mewn lleoliadau diwylliannol gyda gwirfoddolwyr yn gweithio ochr yn ochr â staff nid yn eu lle, a threfnwch fecanweithiau ar gyfer cynorthwyo hyn.

Adnabyddwch a chynorthwywch entrepreneuriaid uchelgeisiol diwylliannol gan drefnu cyfleoedd iddynt ddysgu bod yn arweinwyr.

e.e. [Llysgenhadon Chwaraeon Cymru / MonSport Playmaker](#) – sy'n cynorthwyo pobl ifanc i wireddu eu potensial drwy weithgareddau diwylliannol.

e.e. [Rhaglen Canolfan yr Aifft, Abertawe i wirfoddolwyr ifanc - meithrin curaduron y dyfodol.](#)

Datblygwch fecanweithiau i gynorthwyo pobl ifanc â thalent i gyrchu offer addas, megis offerynnau cerdd, pecynnau chwaraeon a.y.y.b.

Pan fyddwch yn gweithio gydag ysgolion a phobl ifanc, anogwch addysgu pynciau diwylliannol ar draws cwricwlwm yr ysgol uwchradd a rhowch i bobl ifanc gyfleoedd i ddysgu am, a phrofi diwylliant Cymraeg/Cymreig, iaith a threftadaeth.

Darparwch gyfleoedd i gyflogi pobl ifanc â thalentau diwylliannol (megis cerddorion mewn digwyddiadau/hyfforddwy'r chwaraeon lleol/hyfforddwy'r blogio/creu fideos ar ffurf blog am wasanaethau/dehonglwyr mewn safleoedd treftadaeth a.y.y.b)

e.e. <http://getthechance.wales/>

ee

ee

ee

ee

Bod Yn Fwy Anturus

Gosodwch fodelau prentisiaeth yn eu lle i gynorthwyo pobl broffesiynol uchelgeisiol i ddysgu eu masnach diwylliannol mewn amgylchedd proffesiynol.

e.e. [prentisiaethau'r BBC](#) - cynorthwyo pobl i ddysgu eu crefft mewn amgylchedd diwylliannol proffesiynol.

Cydnabyddwch bwysigrwydd creadigrwydd ar gyfer sgiliau yn y dyfodol a datblygwch gyfleoedd dysgu ar draws y sector diwylliannol.

Datblygwch sgiliau pobl broffesiynol ddiwylliannol yn y Gymraeg er mwyn meithrin datblygiad y Gymraeg a'r gallu i weithio'n ddwyieithog mewn lleoliadau cymunedol.

Datblygwch ddulliau newydd o gynorthwyo pobl i gyrchu'r proffesiynau diwylliannol ar wahanol gyfnodau o'u bywydau, gan nodi a lliniaru'r rhwystrau sy'n bodoli sy'n atal pobl rhag dilyn llwybrau traddodiadol i gyflogaeth a chydabod nad yw pawb yn dysgu yn yr un ffordd. Dylai hyn gynnwys cynorthwyo unigolion i ddysgu am fusnes, cyllidebau, cyfathrebu, marchnata a.y.y.b. yn ogystal â datblygu eu harfer diwylliannol.

e.e. [Rhaglen Uchelgais Ddiwylliannol](#) - cydweithwch i greu amrywiaeth a gwella sgiliau diwylliannol y gweithlu.

e.e. **Rhaglen fentora anffurfiol Cyfoeth Naturiol Cymru a CADW** - rhannu sgiliau'n digwydd yn anffurfiol, proses a ddatblygodd yn naturiol rhwng dau unigolyn a gydnabu bod yna fwllch yn eu gwybodaeth y gellid ei lenwi gan y llall.

Bod Yn Fwy Anturus

Llesiant staff

Hyrwyddwch yr ystod o

wahanol gyfleoedd diwylliannol sydd ar gael yn yr ardal leol i staff tu allan i'r gwaith (yn cynnwys corau, mannau gwyrdd, campfeydd, safleoedd treftadaeth, theatrau, digwyddiadau, sinema).

Anogwch eich staff i ddefnyddio

cyfleusterau diwylliannol lleol (megis llyfrgelloedd, amgueddfeydd, orielau, parciau) yn ystod yr awr ginio.

Darparwch gyfleoedd i

staff gymryd rhan mewn gweithgareddau diwylliannol yn cynnwys clybiau rhedeg, corau, grwpiau darllen, ymweliadau ag amgueddfeydd, cerdded mewn amgylcheddau naturiol a.y.y.b.

Perchnogi'r Uchelgais

Cydweithredu neu weithredu cenedlaethol

Cydnabyddwch rôl ac effaith posibl diwylliant yn ei gyd-destun ehangach ar draws pob Gwasanaeth Cyhoeddus a chymunedau.

Gosodwch yn eu lle ymrwymadau ariannu hirdymor i gynorthwyo datblygiad diwylliannol a'r diwydiannau creadigol ledled Cymru.

Crewch bartneriaethau arloesol i ganiatáu i Gymru hawlio ei lle ar lwyfannau diwylliannol rhyngwladol a chael cydnabyddiaeth fel man lle gwelir arfer diwylliannol ar ei orau.

Cydnabyddwch a gwerthfawrogwch swyddi diwylliannol fel proffesiwn sy'n gydradd ag eraill, megis gwyddoniaeth, technoleg a pheirianeg.

Sicrhewch fod y cwricwlwm cenedlaethol yn cydnabod a gwerthfawrogi rôl diwylliant yn y system addysg, gan wneud cyfleoedd i bobl ifanc yn rhan hanfodol o'u datblygiad sgiliau ar gyfer y dyfodol yn ogystal â rhoi'r sgiliau i'r rhai â diddordeb ar gyfer gyrfa yn y proffesiynau creadigol a diwylliannol.

Datblygwch lwybrau clir, cynaliadwy i bobl i gyrchu a llwyddo yn y proffesiynau diwylliannol.

Gweithredu Sefydliadol

Partneriaethau

Manteisiwch ar bobl broffesiynol ddiwylliannol pan yn datblygu prosiectau newydd graddfa fawr, adeiladau ac ailddatblygiadau.

e.e. Mae [Adeiladu Arbenigrwydd yng Nghymru](#) wedi disgrifio Parc Gwyddoniaeth Menai fel prosiect 'enghreifftiol'.

Perchnogi'r Uchelgais

Datblygwch a defnyddiwch offerynnau creadigol i

gynorthwyo pobl i ddeall ac ymgysylltu â materion strategol allweddol, gan ganiatáu iddynt gysylltu â chi a chynorthwyo/herio eich penderfyniadau mewn ffyrdd newydd.

e.e. [Breaking Barriers Digital Storytelling](#)

Ymgysylltwch â sefydliadau, adrannau ac

unigolion diwylliannol i gynllunio newidiadau hirdymor yn greadigol gyda'n gilydd, er enghraifft drwy fabwysiadu ymagweddau tuag at weledigaethau neu gynlluniau deng-mlynedd a chynorthwyo dulliau arloesol o weithio.

Sgiliau

Cyflawnwch fuddsoddi mewn statws Gwirfoddol.

Sefydlwch gynlluniau mentora busnes

i gynorthwyo pobl broffesiynol ddiwylliannol a sefydliadau i ddatblygu modelau busnes mwy cydnerth a chynaliadwy. Un enghraifft yw prosiect peilot Cyngor y Celfyddydau ar raglen gydnerthedd.

e.e. <https://arts.wales/cy/node/262>

Llesiant staff

Datblygwch a defnyddiwch offerynnau creadigol i fynd i'r afael â materion yn ymwneud â llesiant staff, megis drama ar gyfer rheoli stres, yoga ar gyfer ymlacio a.y.y.b.

e.e. y **prosiect celf Ready Set Grow** yn Llyfrgell yr Eglwys Newydd
<https://twitter.com/cdflibraries/status/868127702666153985>

ee

ee

CARTREF

Enghreifftiau a ffynonellau eraill

Canolfan Bedwyr – yn cynorthwyo pobl i ddefnyddio/ dysgu Cymraeg mewn amryw ffyrdd.

A2 Connect – Rhwydwaith Celf mewn Addysg i ddatblygu ar y cyd sgiliau creadigol athrawon.

Model Amgueddfeydd Tyne and Wear – ymagwedd gydweithredol, ranbarthol tuag at gynorthwyo amgueddfeydd lleol.

Cyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau - yn ystyried sut yr ydym yn gwerthfawrogi diwylliant.

Gemau'r Gymanwlad / Cymru yn Fenis – yn cydweithredu i sicrhau bod Cymru'n medru hawlio lle ar lwyfannau rhyngwladol.

